

3. Коломийський Н.Л. Психологія менеджменту в освіті (соціально-психологічний аспект): [Монографія]. Київ: МАПУП, 2000. 286 с. Бібліогр.: С. 260 – 263.
4. Кокоплицкий В.А., Филина А.И. Маркетинг, рынок, финансы: *Терминолог. словарь справочник*. Киев: ИМЭКС, 1992. 184 с.
5. Краткий психологический словарь. Сост. Л.А. Карпенко; Под общ. ред. Л.В. Петровского, М.Г. Ярошевского. Москва: Политиздат, 1985. С. 310.
6. Лозниця В.С. Психологія менеджменту: Навч. посібник. Київ: ТОВ “УВПК ЕскОб”, 2000. 512 с.
7. Психологічний словник. За ред. В.І. Войтка. Київ: Вища шк., 1982. С. 198.
8. Ушинський К.Д. Вибрані педагогічні твори: У 2 т.: Пер. з рос. Київ: Рад. шк., 1983. Т. 2. 366 с.
9. В.Г. Федоренко, О.М. Діденко, Є.В. Бондаренко, О.Ф. Іткін, О.М. Панько, В.І. Анін, Ю.Б. Пінчук. Основи менеджменту. За науковою ред. проф. В.Г. Федоренка. Київ: Алерта, 2007. 420 с.
10. Филиппов А.В. Методология психологического анализа управленческой деятельности. *Методология инженерной психологи, психологи труда и управления*. Москва: Наука, 1981. С. 96 – 109.

ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА ФАКУЛЬТЕТІ ДОШКІЛЬНОЇ, ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ І МИСТЕЦТВ У ПЕРІОД КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ

Стрілецька Н. М.,
*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри дошкільної та початкової освіти
Національний університет “Чернігівський колегіум” імені Т. Г. Шевченка
м. Чернігів, Україна*

У період сучасних викликів суспільства, пов’язаних з пандемією, актуальною перед ЗВО постає проблема швидкого реагування й безболісного переходу від навчання, що поєднує у собі як традиційні так і дистанційні технології (змішаного навчання) до дистанційного навчання без втрати якості освітнього процесу.

Як зазначено в Наказі МОН України від 25.04.2013 № 466 “Про затвердження положення про дистанційне навчання”, дистанційне навчання — це індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій [2].

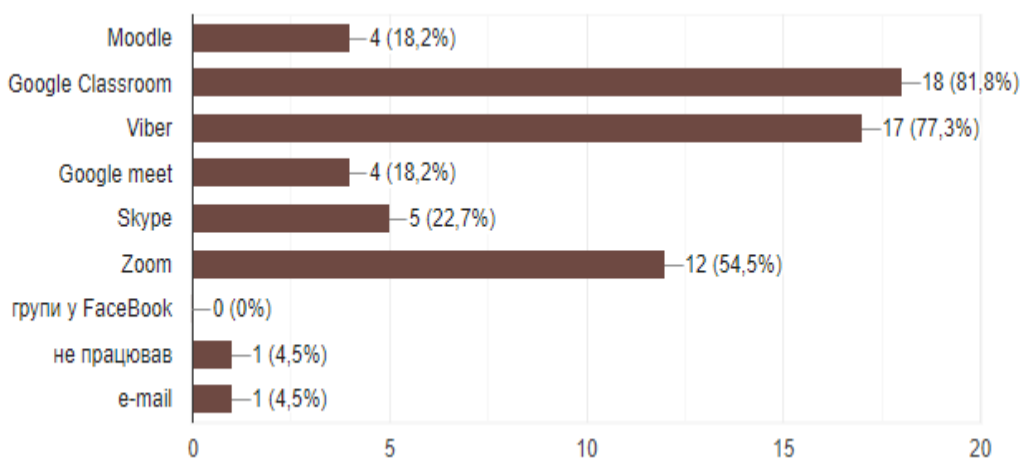
Л. Є. Петухова та Н. В. Осипов дають наступне визначення терміну «дистанційне навчання»: «універсальна гуманістична форма навчання, що базується на використанні широкого спектра традиційних, нових інформаційних і телекомунікаційних технологій і технічних засобів, які створюють для студента умови для вільного вибору освітніх дисциплін і діалогового обміну відомостями з викладачем» [3, с. 12].

Пріоритетною формою навчання у сучасному ЗВО є змішане навчання. О. Коротун розуміє під цим терміном “цілеспрямований процес взаємодії суб’єктів навчання, в якому поєднані традиційна та дистанційна моделі навчання, відбувається в аудиторії

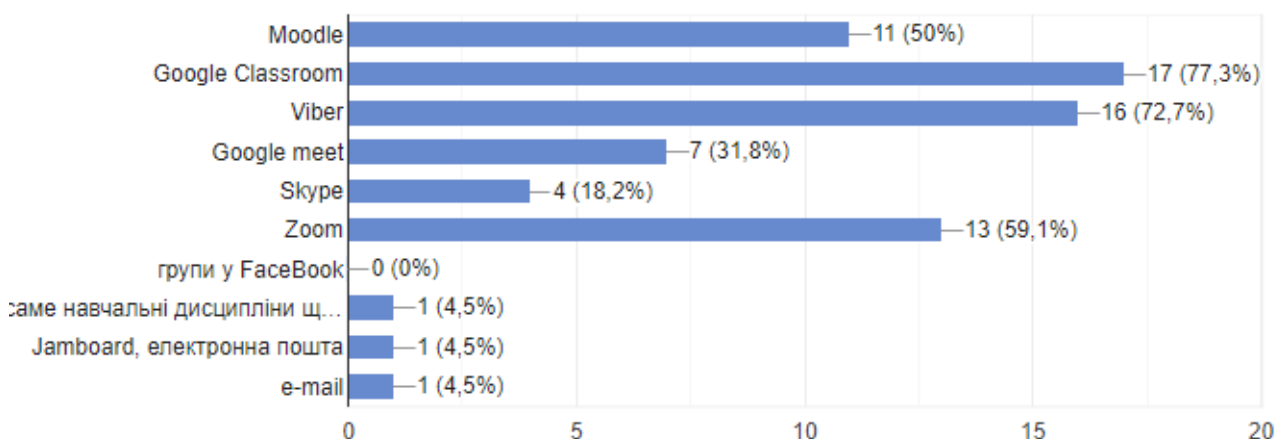
та поза її межами, у синхронному та асинхронному режимах, базується на широкому використанні ІКТ [1, с. 119].

За час карантину, починаючи від 12 березня 2020 року, викладачами факультету дошкільної, початкової освіти і мистецтв Національного університету “Чернігівський колегіум” імені Т. Г. Шевченка було організовано проведення навчальних занять для студентів денної та заочної форм навчання на основі дистанційних технологій навчання. Зокрема, серед основних дистанційних технологій використовувались платформи е - learning для системної організації процесу навчання : розміщення методичних матеріалів (текстів лекцій, практичних робіт, електронних посібників, модульного контролю, самостійні роботи), оцінювання та коментування робіт (Google Classroom, Moodle), а також технології, призначені для проведення онлайн лекцій та відеозв’язку (Google meet; Zoom; Skype). Додаткові дистанційні технології призначались для взаємодії викладач-студент з доставкою контенту (Google drive, Microsoft OneNote, Viber; YouTube, електронна пошта); для проведення тестувань, перевірки знань (Google Forms, Microsoft Forms, Moodle Test, TestPad online, Quizziz, LearningApps), для забезпечення взаємодії студент-студент, а також візуалізації інформації на заняттях (Google Jamboard; Waite Board Zoom, mirro, Padlet, Google Малюнки, Microsoft Sway, Blogger, Wordwall)

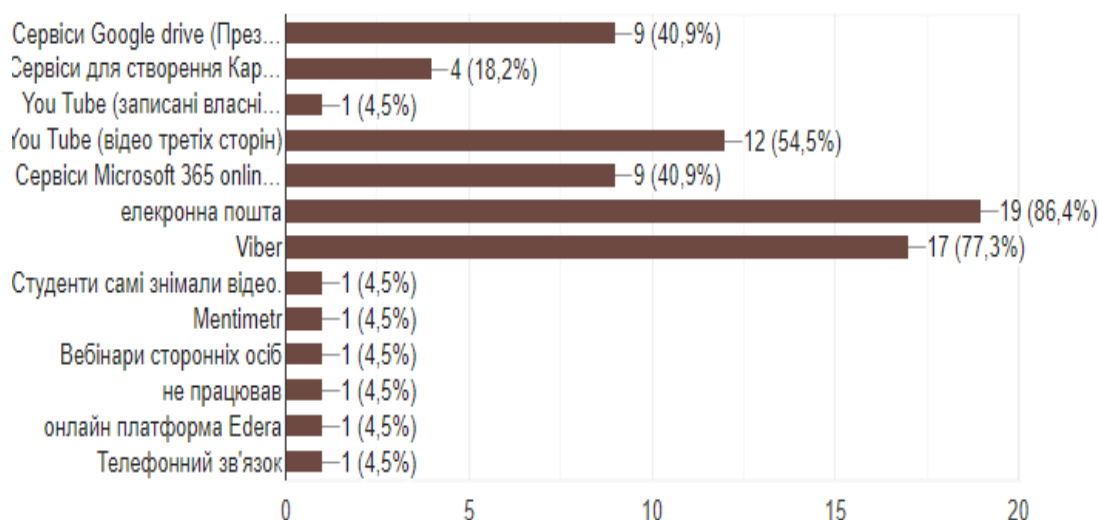
При цьому спостерігається наступна динаміка щодо використання онлайн сервісів на факультеті під час карантину 2019-2020 н.р. та 2020-2021 н.р. (Діаграми 1-6)

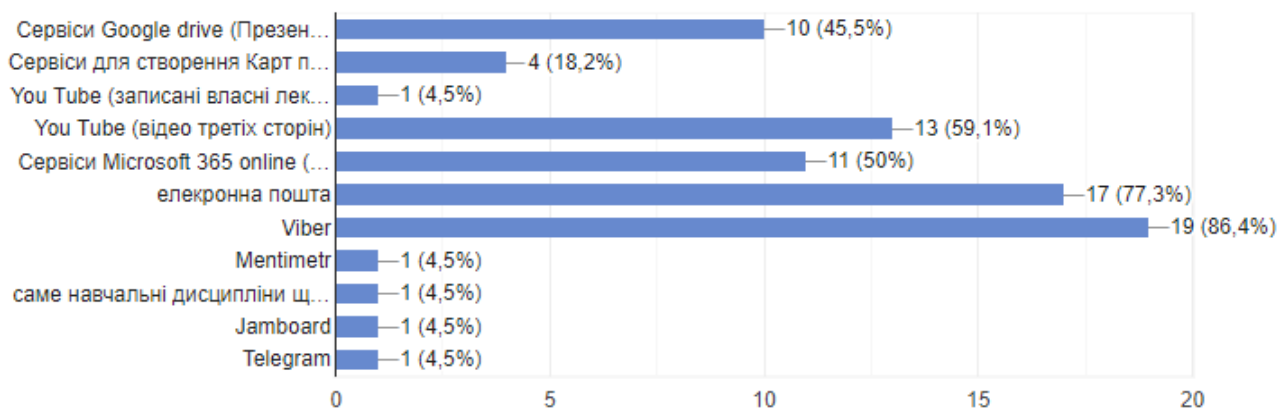
Діаграма 1. Основні онлайн сервіси для дистанційного навчання. 2019-2020 н.р.

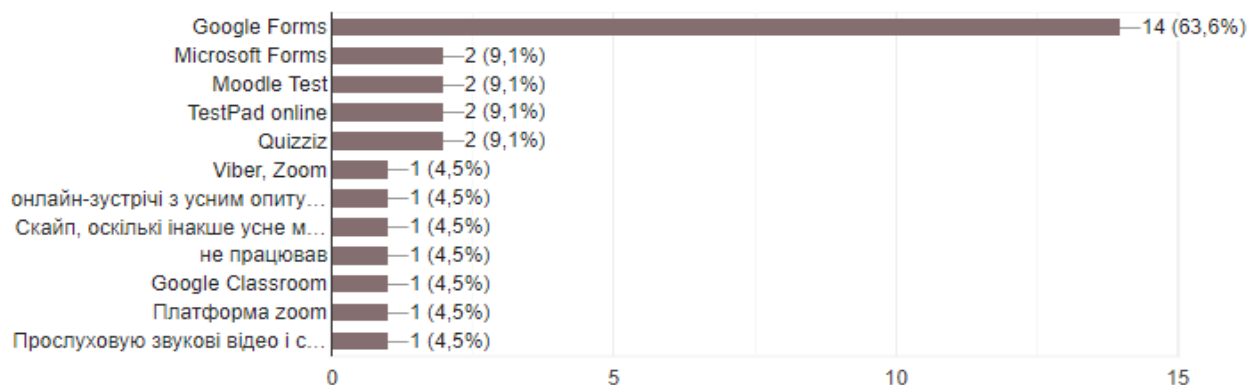
Діаграма 2. Основні онлайн сервіси для дистанційного навчання. 2020-2021 н.р.

Діаграма 3. Додаткові сервіси для взаємодії, візуалізація інформації. 2019-2020 н.р.

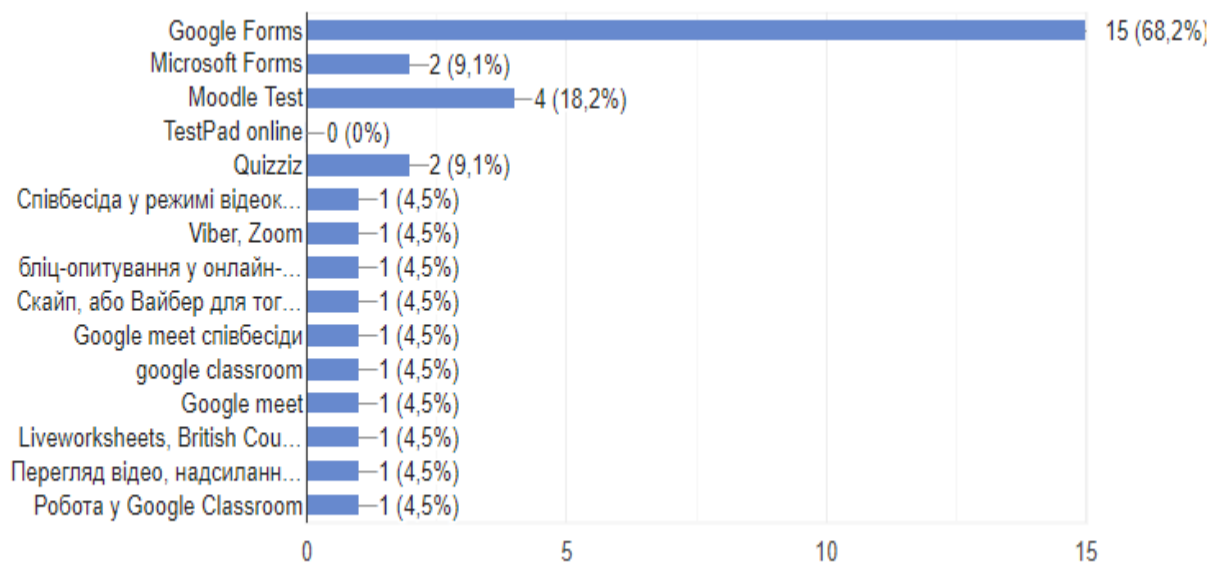

Діаграма 4. Додаткові сервіси для взаємодії, візуалізація інформації. 2020-2021 н.р.

Діаграма 5. Сервіси для здійснення модульного та семестрового контролю. 2019 - 2020 н.р.

Д

Діаграма 6. Сервіси для здійснення модульного та семестрового контролю. 2020-2021 н.р.

Організація дистанційного навчання у II семестрі 2019-2020 н.р. від 12 березня 2020 року передбачала надання різного виду інформації для студентів денної та заочної форм навчання, з розміщенням її на сторінці факультету (розклад занять, тематика курсових робіт та методичні рекомендації до їх написання, програми підсумкових атестацій, навчально-методичне забезпечення педагогічної практики студентів та ін.)

Додатковими цікавими формами роботи за період карантину 2019-2020 н.р. були:

- Проектна діяльність студентів з поширенням у соцмережах (доц. Коновальчук М.В.) (<http://chnpu.edu.ua/news/newsandevents/item/2602-yak-studenty-nuchk-dopomahaiut-batkam-uchniv-pid-chas-karantynu>)
- Участь студентів у онлайн проєктах, започаткованих Державною науково-педагогічною бібліотекою України імені В. О. Сухомлинського (проф. Гавриленко Т.Л) <http://chnpu.edu.ua/component/k2/item/2639-chytaimo-vydatnykh-pedahohiv-onlain>
- Організація опитування студентів, стейкхолдерів щодо якості освітнього процесу, у тому числі за дистанційною формою, з розміщенням на сайті результатів (доц. Турчина І.С., проф. Стрілець С.І., доц. Лимар Ю.М.) <http://chnpu.edu.ua/component/k2/item/2639-chytaimo-vydatnykh-pedahohiv-onlain>

Вперше на факультеті за дистанційною формою здійснювалось забезпечення реалізації вільного вибору дисциплін студентами, що полягало у наданні доступу студентів до анотацій вибіркових дисциплін (Google Drive); проведенню опитування студентів (Google Форми); на основі аналізу опитування, укомплектовано групи для вивчення ДВВ у 2020-2021 н.р.

Проходження педагогічної практики студентами організовувалось на базі шкіл м. Чернігова та за місцем проживання студентів. Настановча та підсумкова конференції відбувались в Google Meet. Звітну документацію студенти подавали Google Classroom. На основі її аналізу методистами і груповим керівником здійснювалось оцінювання роботи студента.

Форми проведення підсумкової атестації за змішаною формою затверджувались на засіданнях випускових кафедр факультету. Так, на засіданні кафедри дошкільної та початкової освіти була затверджена процедура проведення підсумкової атестації для бакалаврів за дистанційною та змішаною формами з одночасним використанням платформ Google Classroom, Padlet, Zoom, Google Документ (розробники доц. Турчина І.С., доц. Стрілецька Н.М.). Для кафедри мистецьких дисциплін найбільш доцільним варіантом для

проведення ПА за дистанційною та змішаною формами залишалась платформа ZOOM (мистецькі дисципліни).

Головною особливістю дистанційної форми роботи факультету у 2020-2021 н.р. є професійне зростання викладачів факультету, проходження ними курсів підвищення кваліфікації, що вплинуло на збільшення кількості онлайн сервісів для роботи зі студентами.

Слід відзначити цікаві форми роботи, що використовувались в освітньому процесі вказаного періоду:

- Спільні заняття з викладачами інших вузів (Лимар Ю.М., Носко Ю.М., Коновальчук М.В., Запорожченко Т.П., Стрілець С.І., Коваль В.О., Кисла О.Ф. та ін., Солдатенко О.І.)
- Проектні та творчі роботи студентів з використанням онлайн сервісів You Tube, jamboard, (Носко Ю.М., Сівакова М.А., Турчина І.С., Смолянко Ю.М.)
- Використання власних відеолекцій розміщених на каналі You Tube (Коновальчук М.В., Стрілецька Н.М., Солдатенко О.І., Прищепа О.П.)
- Участь у міжнародних та всеукраїнських студентських наукових конференціях, конкурсах наукових робіт, мистецьких заходах (Барнич О.В., Запорожченко Т.П., Богдан Т.М. та ін.)

На цьому етапі розпочато співпрацю факультету з новоствореним відділом забезпечення якості освіти, яка полягала у проведенні низки опитувань викладачів та студентів щодо різних питань освітнього процесу (протидії булінгу, забезпечення якості, оцінювання майстерності викладачів, цінність освітніх компонентів тощо).

На основі аналізу опитування студентів щодо ефективності використання дистанційних технологій навчання на факультеті (взяло участь 74 студенти денної форми), встановлено, що 65% студентів вважають таке навчання є якісним і ефективним, оскільки “можна планувати свій день”, “у студента наявні усі матеріали і він може їх опрацювати у зручному режимі”, “є час для самонавчання”, “можна приділяти більше уваги тим предметам, що цікавлять” та ін. [4].

Слід відзначити й труднощі, з якими стикнулись як викладачі так і студенти факультету під час усього періоду дистанційного навчання.

1. Технічні - у деяких студентів поганий Інтернет-зв'язок, платформа Класрум зберігає дані на Гугл диску, який має обмеження в обсязі 15 Гб (безкоштовно) та 100 Гб (за 460 грн на рік). Через деякий час не вистачає місця для локальних матеріалів класу.
2. Фактичні - у деяких студентів (за їх словами) відсутні комп'ютери та ноутбуки, не могли виконувати окремі види завдань (розробка уроку у середовищі IntechBoard, OpenBoard).
3. Низька відповідальність деяких студентів (деякі студенти лише через деякий час реєструвались в гугл-класах, не всі студенти своєчасно виконують завдання; неохайне оформлення і прикріплення робіт в клас).
4. Перевантаження викладачів (велика кількість робіт, що потребує багато часу для перевірки, викладач виконує подвійну роботу, що забирає дуже багато часу і його не вистачає на інші види роботи). Для підготовки якісного он лайн заняття (із застосуванням сервісів для співпраці, допоміжних ресурсів) необхідно вдвічі більше часу, ніж до звичайного заняття. Не завжди є така можливість.
5. Значна перевантаженість студентів (виявлено у процесі спілкування зі студентами та з огляду на те, що частину матеріалів студенти надсилають о 3-4 год. ночі).
6. Нестача живого спілкування (зворотній зв'язок навіть у ZOOM, не повноцінний).
7. Знижена якість робіт у студентів, що навчаються за індивідуальним графіком.
8. Неможливість проведення індивідуальних музичних занять у сервісах Zoom, Google Meet у зв'язку із порушенням передачі звукової музичної інформації
9. Через низьку швидкість Інтернету демонстрація відео-прикладів відбувається з затримкою в часі, яку неможливо передбачити чи усунути. Це також унеможливує

при проведенні практичних занять з музичного інструменту (гітара) гру викладача разом зі студентом одночасно, ансамблеве музикування, застосування додаткових музичних інструментів (метроном, плейбек і т.д.)

10. Неможливість синхронізувати жест, фонограму і спів (у музичному мистецтві доля секунди має значення).

Деякі перелічені проблеми, як от перевантаженість студентів обсягом робіт, низька активність студентів тощо вирішувались локально керівництвом факультету, завідувачами кафедр та викладачами факультету. Вирішення ж більшості технічних проблем потребує уваги керівництва університету й переходу на платне використання сервісів для відеозв'язку, хмарно-орієнтованих навчальних середовищ закладу (наприклад, Google Workspace for Education, Microsoft 365).

Література:

1. Коротун О.В. Методологічні засади змішаного навчання в умовах вищої освіти. Інформаційні технології в освіті. 2016. № 3. С. 117-129.
2. Наказ Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 “Про затвердження положення про дистанційне навчання”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text>
3. Петухова Л.С., Осипова Н.В. Електронна система підтримки нормативно-правової бази дистанційної системи навчання URL: <http://ite.kspu.edu/index.php/ite/article/view/509/521>
4. Зворотній зв'язок : як воно навчатися дистанційно? URL : <http://chnpu.edu.ua/component/k2/item/2585-zvorotnii-zv-iazok-iaak-vono-navchatysia-dystantsiini>

СУЧАСНІ ВИМОГИ СУСПІЛЬСТВА ДО ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Сойко І. М.

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри початкової та дошкільної освіти

ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет

імені академіка Степана Дем'янчука»

м. Рівне, Україна

Орієнтація сучасної освіти України на європейські виміри вимагає нової освітньої політики у формуванні конкурентоспроможного фахівця та всебічного розвитку особистості. Модернізація вищої освіти України позначила важливу проблему реформування системи підготовки фахівців із початкової освіти – підвищення якості освіти, формування готовності випускників ЗВО до подальшої діяльності й життя в суспільстві.

Основні ж положення державної політики у сфері освіти викладені в «Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» [5], в Національній доповіді «Цілі сталого розвитку: Україна 2016 – 2030» [6] та інших документах, які визначають мету, стратегічні напрями й основні завдання соціально-економічного розвитку.

Стратегія розвитку національної системи освіти передбачає інтегрування національної системи освіти в європейський і світовий освітній простір, її відповідність сучасним інтеграційним і глобалізаційним процесам. Тому модернізація і розвиток освіти набувають випереджального безперервного характеру, передбачають гнучке реагування на всі процеси, що відбуваються в Україні та світі. Підвищення якісного рівня освіти спрямоване на забезпечення сталого демократичного розвитку суспільства й економічного зростання держави, розв'язання соціальних проблем суспільства, неперервне навчання й розвиток особистості.